

**Suomen Taiteilijaseuran
kestävyyssuunnitelma
2024–2027**

Suomen Taiteilijaseuran kestävyysuunnitelma 2024–2027

Suomen Taiteilijaseuran syyskokouksen hyväksymä 15.12.2023

Sisällysluettelo

Johdanto	2
Hiilijalanjälki	3
Matkustuskäytännöt	3
Tapahtumat ja kokoukset	4
Toimitilat	4
Digitaalinen hiilijalanjälki	5
Sijoitustoiminta	5

Johdanto

Suomen Taiteilijaseura on tunnistanut tarpeen huomioida paremmin seuran toiminnan ekologiset vaikutukset. Ilmastokriisin ja luontokadon kiihtyessä Taiteilijaseura haluaa niin pienentää omaa hiilijalanjälkeään ja ekologista jalanjälkeään, parantaa toiminnan ekologista kestävyyttä kuin vaikuttaa koko kuvataiteen alan kestävyyteen.

Kestävyysuunnitelma täydentää yhdistyksen strategiaa vuosille 2022–2026 ja vuosittaista toimintasuunnitelmaa.

Kestävyyttä on tässä suunnitelmassa tarkasteltu erityisesti ilmaston ja ekologisen kestävyuden kannalta. Toiminnan eettiseen perustaan sekä hyvään hallintoon liittyviä toimenpiteitä on määritelty Suomen Taiteilijaseuran muissa ohjelmissa (tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusohjelma, turvallisen kokoustilan periaatteet, säännöt, ohjesäännöt). Tässä suunnitelmassa keskitytään Taiteilijaseuran oman toiminnan suoraan aiheuttamien hiili- ja luontojalanjälkien pienentämiseen.

Kestävyysuunnitelma on työstetty kartoittamalla, mitkä asiat toiminnassa ovat jo kestävällä pohjalla ja mitkä taas vaativat vielä panostuksia. Suunnitelma on jaettu temaattisiin kokonaisuuksiin, ja kukin osio sisältää konkreettiset toimenpiteet suunnitelman nelivuotiskaudelle.

Suunnitelman valmistelussa Kuvataiteen kestävä tulevaisuus -verkostotyö ja Nykytaiteen digitaalinen ekolaskuri -hanke ovat olleet merkittävänä apuna ja tukena. Kiitämme myös toimistonaapuriamme Kuvasto ry:ta yhteisten toimitilojemme ympäristöasioiden kartoittamisesta.

Taiteilijaseura ei ole päätenyt hakemaan erillistä ympäristösertifikaattia. Seura hyödyntää jo keskeisen päästölähteen eli toimitilojen osalta Ekokompassin-ympäristöjärjestelmän hankkineen Kuvaston tekemää kartoitus- ja kehittämistyötä sekä muussa toiminnassa edellä mainittua verkosto- ja hanketyötä. Sertifikaatista aiheutuu myös kustannuksia, jotka olisivat seuran nykyisillä resursseilla merkittäviä.

Kuvataide toimialana aiheuttaa päästöjä kuten liki kaikki ihmisen toiminta. On kuitenkin hyvä huomioida, että kuvataiteesta nauttiminen on kansalaiselle verrattain kestävä tapa viettää aikaa verrattuna esimerkiksi tuotteiden kuluttamiseen. Monet kuvataiteilijat myös työskentelevät kestävyyteen, ilmastokriisiin ja luontokatoon liittyvien teemojen parissa ja herättävät huomaamaan epäkohtia - tai näyttävät teoksissaan maailman ainutlaatuisuutta – ja näin omalta osaltaan kuvataiteen kenttä lisää tietoisuutta ilmastokriisistä ja luontokadosta.

Taiteilijaseura kokee tärkeäksi edistää kestävä murroksen käytäntöjä koko kuvataiteen toimialalla. Vuonna 2023–2024 seura osallistuu työhön usean kuvataidealan toimijan yhteisen Nykytaiteen digitaalinen ekolaskuri - hankkeen kautta. Hankkeessa luodaan kuvataiteen alalle soveltuva ympäristölaskuri ja kuvataiteen ammattilaisille räätälöityjä toimintaohjeita jakava digitaalinen alusta. Hanketta koordinoi Frame Finland. Julkisen taiteen viestintätyössä olemme jakaneet aktiivisesti tietoa Turun Ammattikorkeakoulun kehittämästä taideteoksen hiilijalanjälkilaskurista.

Taiteilijaseuran henkilöstön keskuudesta valittu toimiston ympäristövastaava tarkastelee kestävyysuunnitelman toteutumista vuosittain. Suunnitelmaa päivitetään, kun tieto, osaaminen ja seuran resurssit lisääntyvät, mutta viimeistään vuonna 2027.

Hiilijalanjälki

Suomen Taiteilijaseuran toiminnassa suurimpia ilmastopäästöjä syntyy esimerkiksi liikkumisesta, toimitilojen lämmityksestä, ruokatarjoiluista sekä tavaroiden ja palveluiden hankkimisesta. Merkittävimmät ilmastopäästöjen lähteet liittyvät matkustamiseen (lentomatkustaminen) sekä toimitiloihin.

Päästöjen lähteet ovat luonteeltaan saman tyyppisiä kuin kotitalouksien päästöt. Ilmastopaneeli arvioi vuonna 2020, että suomalaisten kotitalouksien hiilijalanjäljen tulisi pienentyä 70 prosenttia, jotta kulutuksen taso saataisiin nykyisten ilmastotavoitteiden mukaiseksi.

Toimenpiteet:

- Kestävyyssuunnitelman ensimmäisenä toimenpiteenä vuoden 2024 aikana kartoitetaan Taiteilijaseuran toiminnan tarkka hiilijalanjälki käyttäen hyväksi Hiilifiksi järjestö -hankkeen julkaisemaa järjestöjen hiilijalanjälkilaskuria. Laskennan tulokset julkaistaan Taiteilijaseuran verkkosivuilla.

Matkustuskäytännöt

*”Lentoliikenteen osuus on noin 2–3 prosenttia ihmisen toiminnan aiheuttamista suorista hiilidioksidipäästöistä. Yhteisvaikutuksiltaan, kun huomioidaan myös muut tekijät kuin hiilidioksidi, lentoliikenteen päästöjen osuus ilmankämmittämässä on noin neljä prosenttia.”
(Suomen Ympäristökeskus SYKE, tiedote 2019)*

Taiteilijaseurassa lentomatkustaminen liittyy kansainvälisten suhteiden ylläpitoon. Vastuu IAA Europe -järjestön puheenjohtajamaana edellyttää jonkin verran matkustamista eri puolilla Eurooppaa järjestettäviin vuosikokouksiin ja muihin tapahtumiin. Kotimaan matkat toteutetaan jo nyt maata pitkin.

Toimenpiteet:

- Työ- ja kokousmatkoissa suositaan maata pitkin matkustamista. Päivitetään matkustamista koskevat ohjeet sallimaan matka-ajan hyödyntäminen työntekoon.
- Kotimaan matkat ja lähialueiden ulkomaanmatkat toteutetaan maa- tai vesiteitse.
- Mikäli lentokoneella matkustaminen on välttämätöntä, lentojen päästöt kompensoidaan osana matkan budjettia.

Tapahtumat ja kokoukset

”Valtaosa ruuan ympäristövaikutuksista syntyy alkutuotannosta eli kasvien ja eläinten kasvatuksista. Erityisen kuormittavaa ympäristölle on eläinperäisen ruuan tuotanto. Ympäristön huomioivan syömisessä perusperiaate onkin helppo: valitse lautasellesi mahdollisimman paljon kasviperäisiä tuotteita, kuten palkokasveja, viljatuotteita, kasviksia, marjoja ja hedelmiä, sekä lähivesiesi kestävästi kalastettuja kaloja.” (WWF:n Ruokaopas)

Paikan päällä toteutettavien tapahtumien ja kokousten hiilijalanjälki koostuu esimerkiksi ruokatarjoiluista sekä ihmisten matkoista paikan päälle.

Toimenpiteet:

- Taiteilijaseuran yksin järjestämien kokouksissa ja tilaisuuksissa tarjoillaan kasvisruokaa, suosien vegaanisia vaihtoehtoja. Yhdessä muiden tahojen kanssa järjestettävien tilaisuuksien tarjoiluihin ehdotetaan kasvis- tai vegaaniruokavaihtoehdon käyttämistä.
- Ruokahävikin välttämiseksi tilaisuuksissa käytetään ennakkoilmoittautumista, jotta tarjoiluita on mahdollisimman oikea määrä.
- Tapahtumat järjestetään paikoissa, jonne on helppo saapua julkisella liikenteellä, kävellen tai pyörällä.

Toimitilat

Toimitilojen lämmitys on merkittävä päästölähde. Taiteilijaseuran Kuvaston kanssa jakamien toimitilojen nykyisessä sähkösopimuksessa sähkön alkuperä perustuu Suomessa tuotetun sähkön tuotantojakaamaan. Toimitilan sähkön alkuperä jakaantui vuonna 2021 seuraavasti: 49 % ydinvoima, 41 % fossiiliset ja 10 % uusiutuva energia. Sopimus on voimassa toistaiseksi. Sähkön tuotantotavoista tuulisähkö olisi ekologisin vaihtoehto.

Toimitilat huoltaa siivousyhtiö, jolla on käytössä ekosertifikaatti.

Kiertotalouden kannalta on tärkeää, mitä enemmän toimitiloissa kierrätetään, mitä vähemmän kulutetaan ja mitä vähemmän tavaroita joutuu sekajätteeseen. Toimitiloissa on käytössä jo kattava lajittelujärjestelmä muovi-, kartonki-, bio-, paperi-, metalli-, lasi- ja sekajätteelle. Ongelmajätteet toimitetaan erilliseen keräykseen ja teknologialaitteet kierrätetään asianmukaisesti.

Toimenpiteet:

- Siirrytään kestävyysuunnitelman toimikauden aikana käyttämään toimitilojen sähkösopimuksessa tuulisähköä.
- Vähennetään energiankulutusta toimistolla: pitämällä sisälämpötila maltillisena. Otetaan käytännöksi, että viimeinen toimistolta lähtevä tarkistaa, että näyttöjen ja tulostimien virta on kytketty pois eikä sähkölaitteita ole jäänyt turhaan päälle.
- Kierrätykseen kannustetaan ja uusia työntekijöitä ohjeistetaan kierrätyskäytäntöihin.
- Toimistolle hankittavat tarvikkeet harkitaan tarkkaan. Lähtökohtaisesti käytetään kierrätyspaperia. Toimistokalusteisiin ja muihin tarvikkeisiin hyödynnetään kierrätettyjä vaihtoehtoja.

Digitaalinen hiilijalanjälki

"Digiloikka lisää datan kulutusta ja uusien digitaalisten palveluiden määrää. Kasvu näkyy sekä tietoliikenneverkoissa siirretyn että datakeskuksissa säilytetyn ja prosessoidun datan määrässä. - - Tällä hetkellä vain 17 prosenttia maailmassa tuotetusta elektroniikkajätteestä kierrätetään asianmukaisesti." (Sitran blogi "Viisi tärkeää kysymystä digitalisaation ympäristövaikutuksista", julk. 2020)

Toimenpiteet:

- Seura hyödyntää lukuisia digitaalisia aineistoja, verkkosivuja sekä pilvipalvelua. Ei tallenneta niihin tarpeetonta määrää suuria tiedostoja, kuten videoita.
- Digilaitteet käytetään elinkaarensa loppuun. Ympäristövastaava huolehtii, että laitteet vietään kierrätykseen, kun niitä ei enää tarvita. Näin arvokkaat raaka-aineet saadaan kiertoon.

Sijoitustoiminta

Salkunhoitajalta saadun raportin mukaan Taiteilijaseuran sijoitustoiminnan ESG-yleisarvosana (ympäristöön, yhteiskuntavastuuseen ja hallintotapaan liittyvä kestävyys) on hyvä ja riskit matalat. Salkun hiili-intensiteetti on vertailuindeksiä matalampi. Ekologisen kestävyden data on sijoituspuolella vasta kehittymässä, eikä suoraan siihen liittyvää dataa ole vielä saatavilla.

Toimenpiteet:

- Seurataan sijoitussalkun kestävyttä. Pyydetään sijoitusten hoidosta katsauksia kestävyyskriteerien toteutumisesta ja ekologisesta kestävydestä mittarien parantuessa.